

NASJONALT KUNNSKAPSSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS

” Et bedre liv
for berørte av vold og traumer

Migrasjonsrelatert stress og psykisk helse - hvordan henger dette samme med arbeidslivsdeltakelse og integrering

Alexander Nissen 27. november 2025

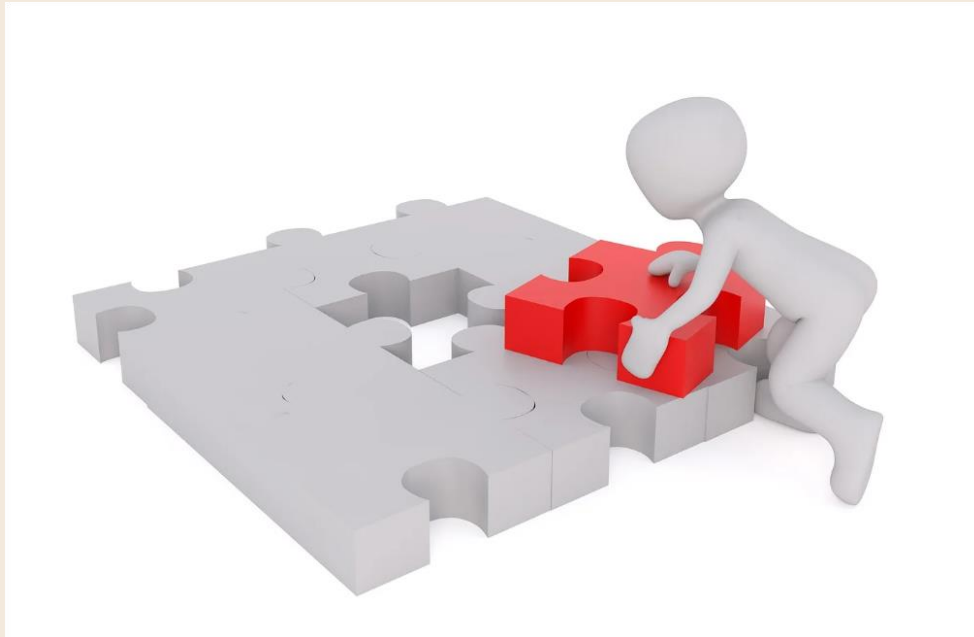
Migrasjonsrelatert stress og psykisk helse - hvordan henger dette samme med arbeidslivsdeltakelse og integrering

NKVTS

Nasjonalt Kunnskapssenter om Vold og Traumatisk Stress

1. Forskning
2. Formidling/undervisning
3. Rådgivning (Helsedirektoratet)

Alexander Nissen 27. november 2025

Konkrete
Målbare
Overordnede

→ *beskrive det generelle*

Varme
Medmenneskelige
Omsorgsfulle

→ *omfavne det unike...*

The diagram consists of two main horizontal sections. The top section has a light blue background on the left and a light green background on the right. The bottom section has a light blue background on the left and a light green background on the right. In the top left, there is a faint image of a person sitting at a desk with a computer. In the top right, there is a faint image of a person standing in a field. In the bottom left, there is a faint image of a person sitting at a desk. In the bottom right, there is a faint image of a person standing in a field. Red arrows indicate the relationships between the four main concepts: a horizontal double-headed arrow between 'Forskning/fugleperspektiv' and 'Felt/virkelige verden', a curved red arrow from 'Felt/virkelige verden' to 'Forskning/fugleperspektiv', a horizontal double-headed arrow between 'Policy/system' and 'Individ', and a curved red arrow from 'Individ' to 'Policy/system'.

Forskning/fugleperspektiv

Felt/virkelige verden

Konkrete
Målbare
Overordnede

Policy/system

→ beskrive det generelle

Varme
Medmenneskelige
Omsorgsfulle

Individ

→ omfavne det unike...

sårbare....

....motstandsdyktige

fokus der behovet er størst....

....ikke sykeliggjøre

risiko....

....kausaltet

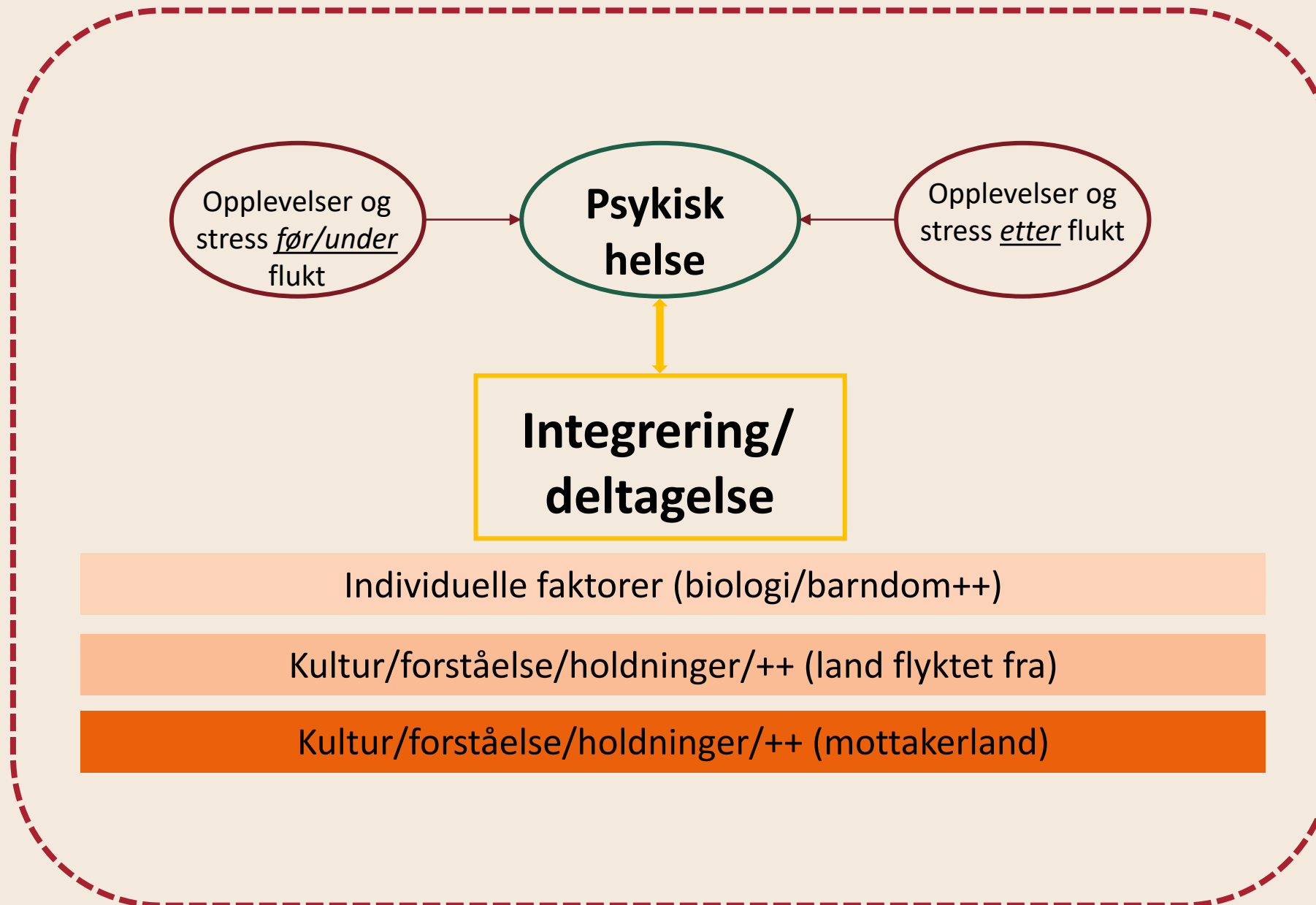
...de fleste som opplever traumatiske opplevelser klarer seg helt fint

Plan

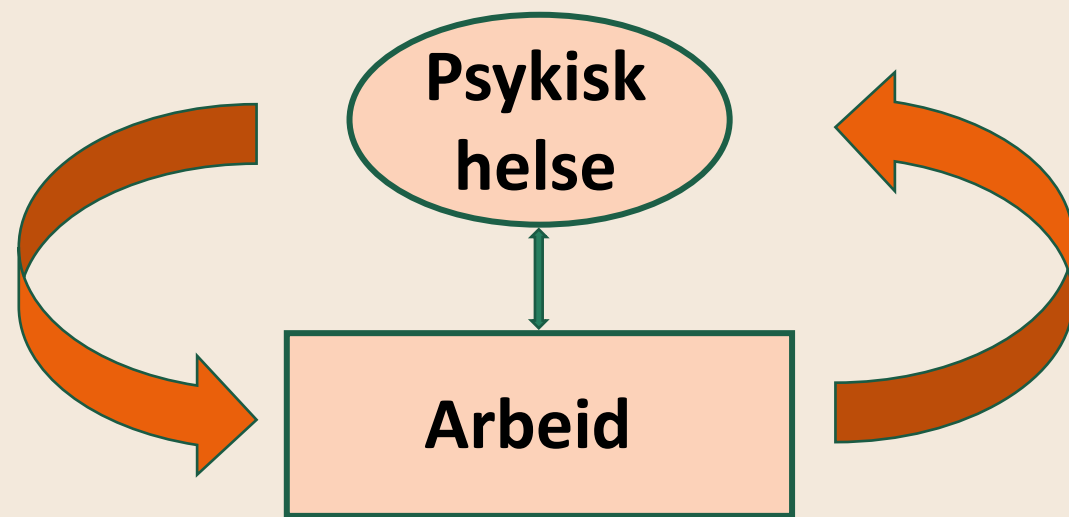
- 1) Psykisk helse flyktninger
- 2) Helse $\leftrightarrow$ Arbeidsdeltakelse
- 3) HEaL prosjektet

“All models are wrong, but some are useful”

George E. P. Box

**Ecological
perspective**

Borgerkrig Syria

Kohort ankommer Norge

REFUGE-I survey

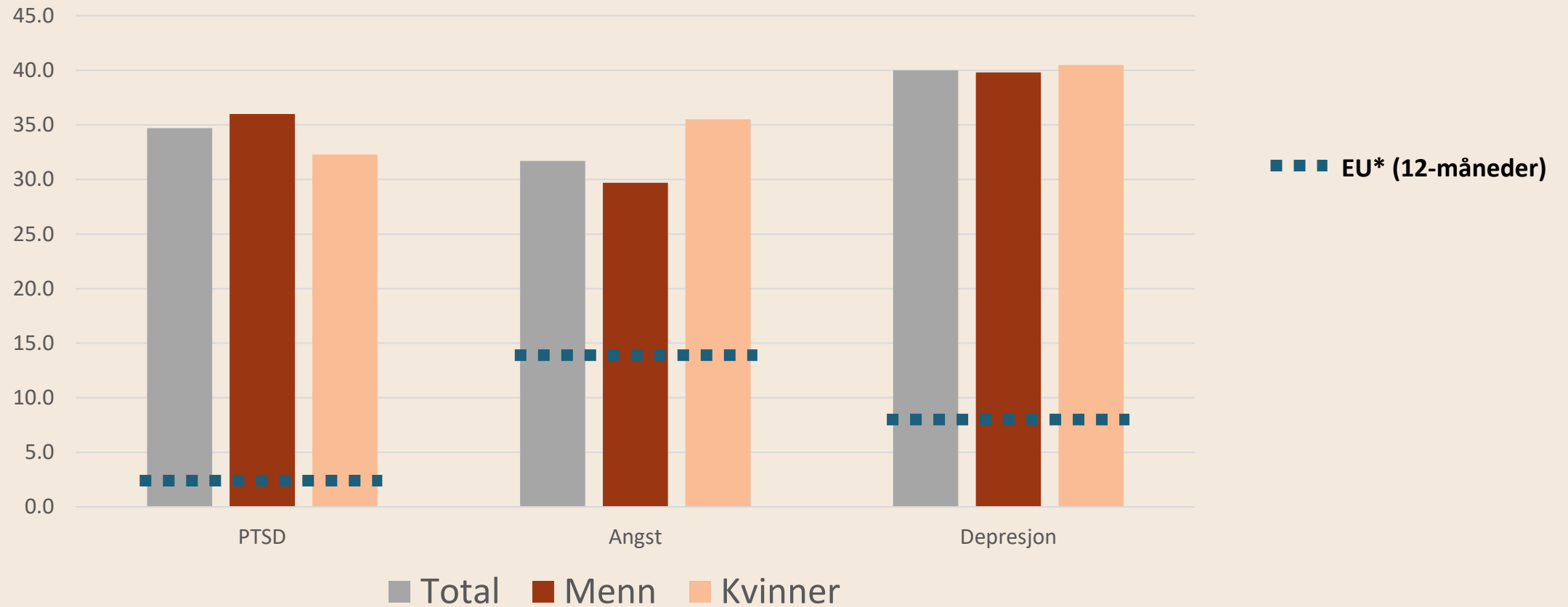

R-BMI kohorten; $N=14,300$: alle voksne flyktninger fra Syria som fikk opphold i Norge mellom 2015 og 2017

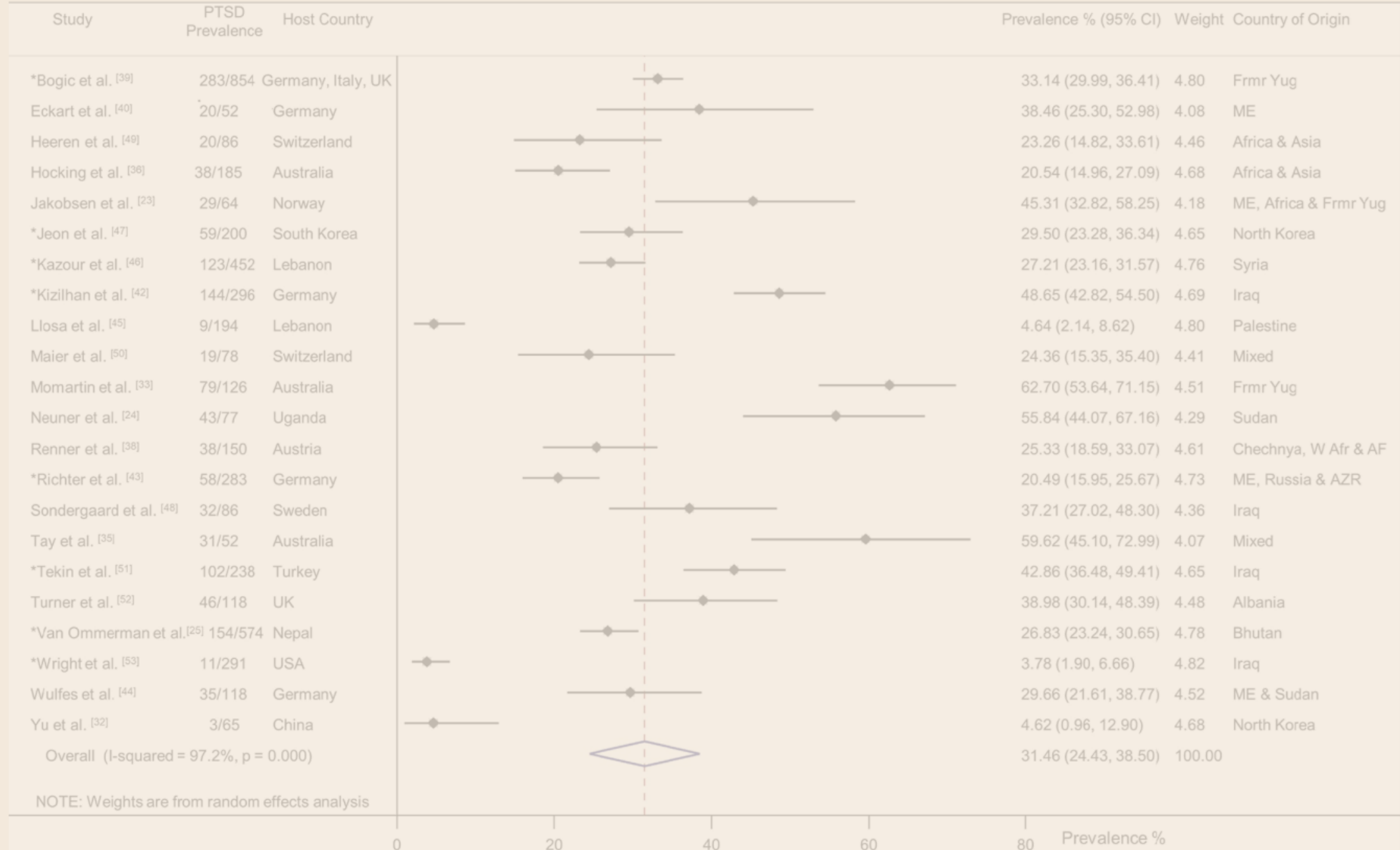
Inviterte deltakere til REFUGE-I studien, $n=10,000$: tilfeldig trukket fra R-BMI kohorten

REFUGE-I kohorten, $n=902$: av de 10,000 inviterte, var det 902 som valgte å delta

Psykiske uhelse

* Wittchen HU, Jacobi F, Rehm J, Gustavsson A, Svensson M, Jönsson B, et al. The size and burden of mental disorders and other disorders of the brain in Europe 2010. Eur Neuropsychopharmacol. 2011;21: 655–679.

Blackmore R, Boyle JA, Fazel M, et al. **The prevalence of mental illness in refugees and asylum seekers: A systematic review and meta-analysis.** PLoS Med. 2020;17:e1003337. doi: 10.1371/journal.pmed.1003337

amond
val;

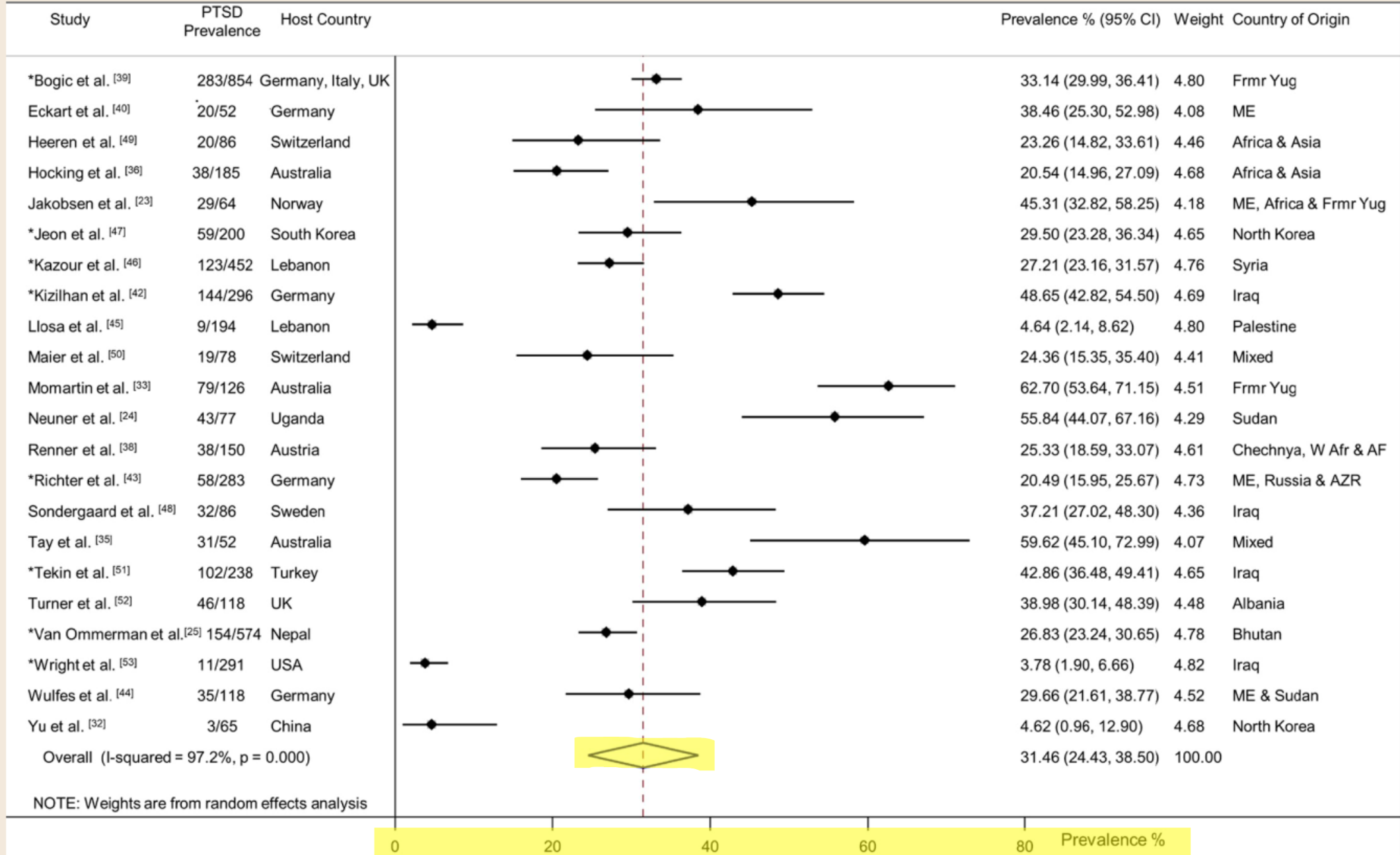

Fig 2. Prevalence of PTSD in refugees and asylum seekers. *Study with sample size of ≥ 200 . Horizontal lines indicate 95% CIs; horizontal points of the open diamond are the limits of the overall 95% CIs; and the red dashed line shows the position of the overall prevalence. AF, Afghanistan; AZR, Azerbaijan; CI, confidence interval; Frmr Yug, former Yugoslavia; ME, Middle East; PTSD, posttraumatic stress disorder; W Afr, West Africa.

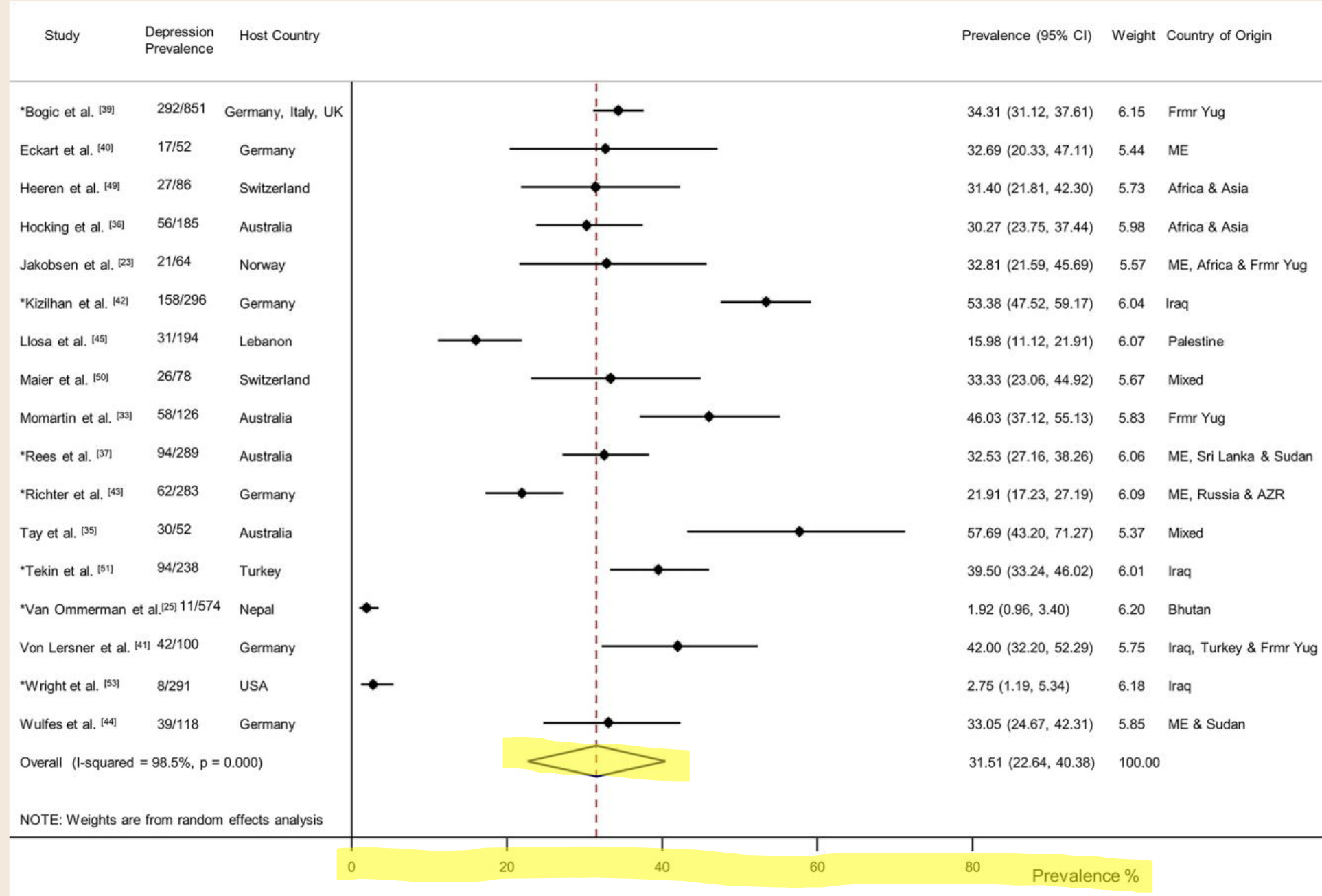
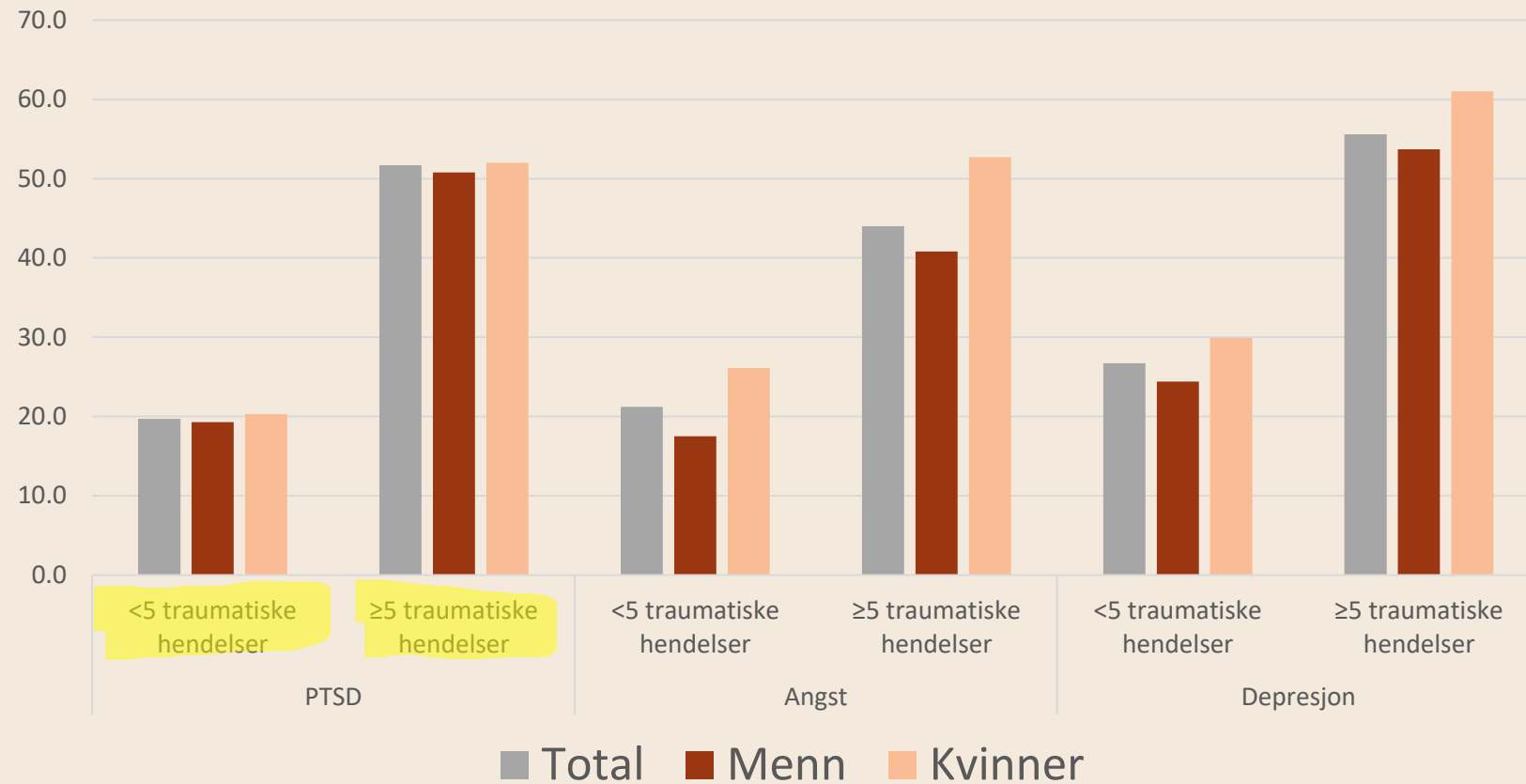

Fig 4. Prevalence of depression in refugees and asylum seekers. *Study with sample size of ≥ 200 . Horizontal lines indicate 95% CIs; horizontal points of the open diamond are the limits of the overall 95% CIs; and the red dashed line shows the position of the overall prevalence. AZR, Azerbaijan; CI, confidence interval; Fmr Yug, former Yugoslavia; ME, Middle East.

Opplevelser og stress før/under flukt → psykisk helse

Opplevelser og stress *før/under* flukt → psykisk helse

PTSD

PTE adversity ratio ^b	51 492	107	10.8	1.52 (1.21-1.91)	3.61		62.5
0-0.19	17 749	17		1 [Reference]		11.1	
0.20-0.29	8285	20		2.77 (1.24-6.14)	2.50	25.7	13.5-43.5)
0.30-0.39	12 595	29		3.20 (1.53-6.69)	3.09	28.6	16.1-45.6)
≥0.40	12 863	41		4.38 (2.09-9.19)	3.92	35.5	20.8-53.5)

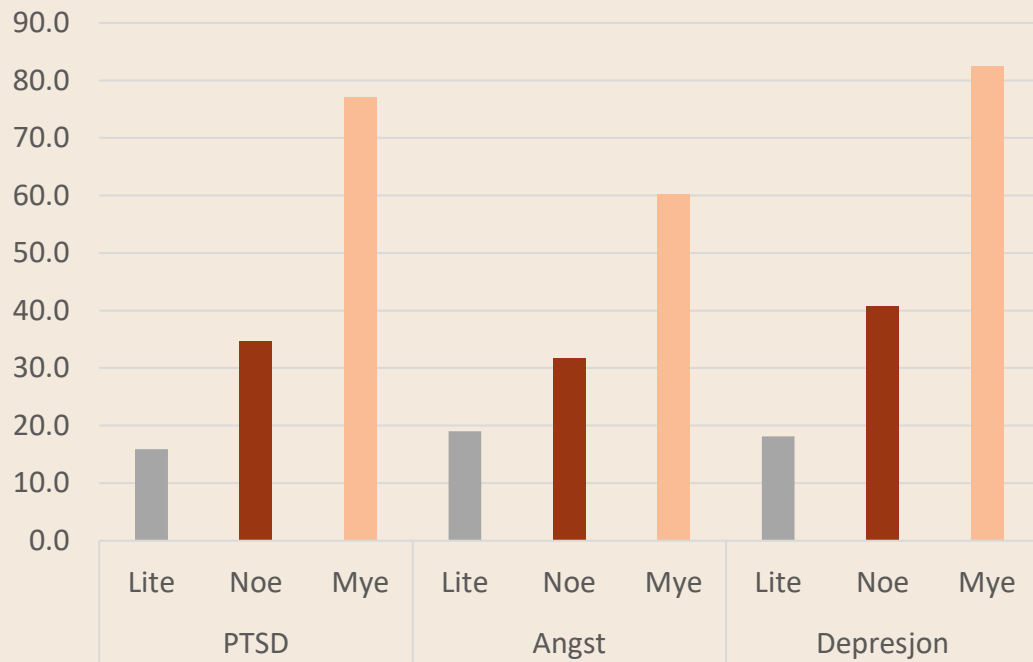
Depresjon

PTE adversity ratio ^b	36 462	75	22.0	1.64 (1.39-1.93)	5.83		62.5
0-0.19	13 920	16		1 [Reference]		13.7	
0.20-0.29	6008	14		1.68 (0.92-3.07)	2.02	21.0	12.8-32.7)
0.30-0.39	8098	20		3.38 (1.96-5.83)	4.89	34.8	23.7-48.0)
≥0.40	8436	25		4.22 (2.51-7.10)	5.35	40.0	28.4-52.9)

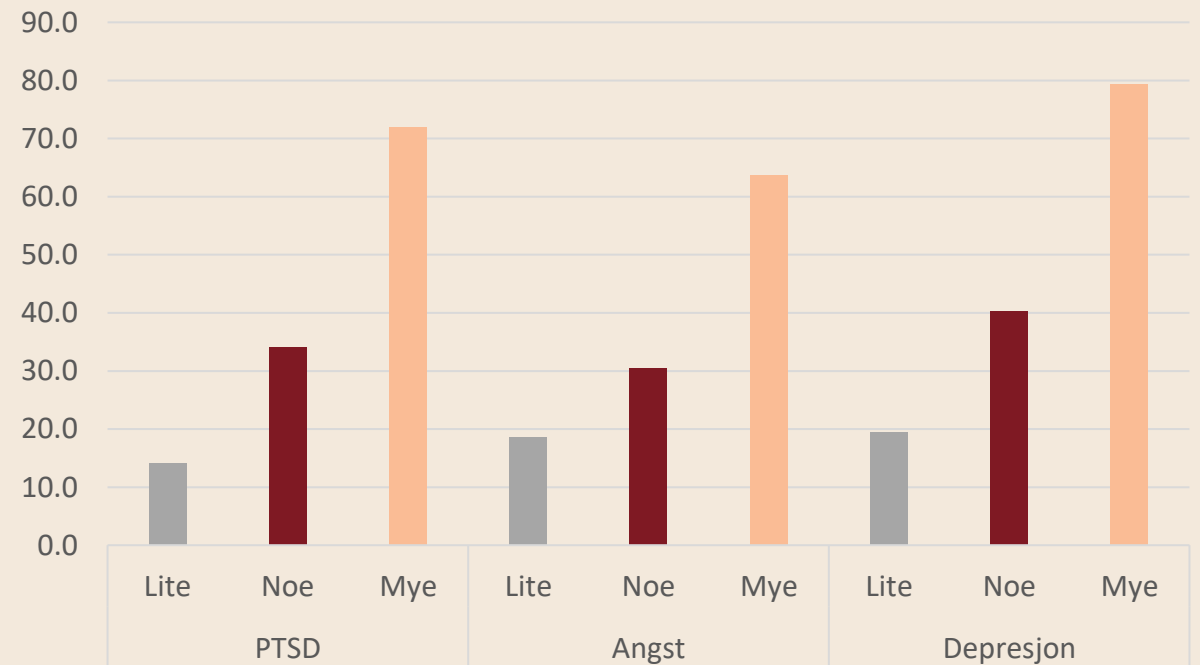
Steel Z, Chey T, Silove D, et al. **Association of torture and other potentially traumatic events with mental health outcomes among populations exposed to mass conflict and displacement: a systematic review and meta-analysis.** JAMA. 2009;302:537–49. doi: 10.1001/jama.2009.1132

Opplevelser og stress etter flukt og psykisk uhelse

Økonomisk knapphet

Sosialt utenforskap/statustap

Effect modification

Akkumulert stress

Articles

Pre-migration and post-migration mental health in humanitarian migrants: a moderation effect of pre-migration social integration stressors: the first wave data of the BNLA project, 2013-14

Wen Chen, Brian J Hall, Li Ling, Andre MN Renzaho

Summary

Background The process of becoming a humanitarian migrant is a complex one, and it is important to examine the association between pre-migration and mental health, and assessed the moderation effect of pre-migration social integration stressors on the association between pre-migration potentially traumatic events and mental health in Australia.

Lancet Psychiatry 2017; 4: 218-29
Published Online
February 1, 2017
[http://dx.doi.org/10.1016/](http://dx.doi.org/10.1016/S1473-3099(17)30016-1)

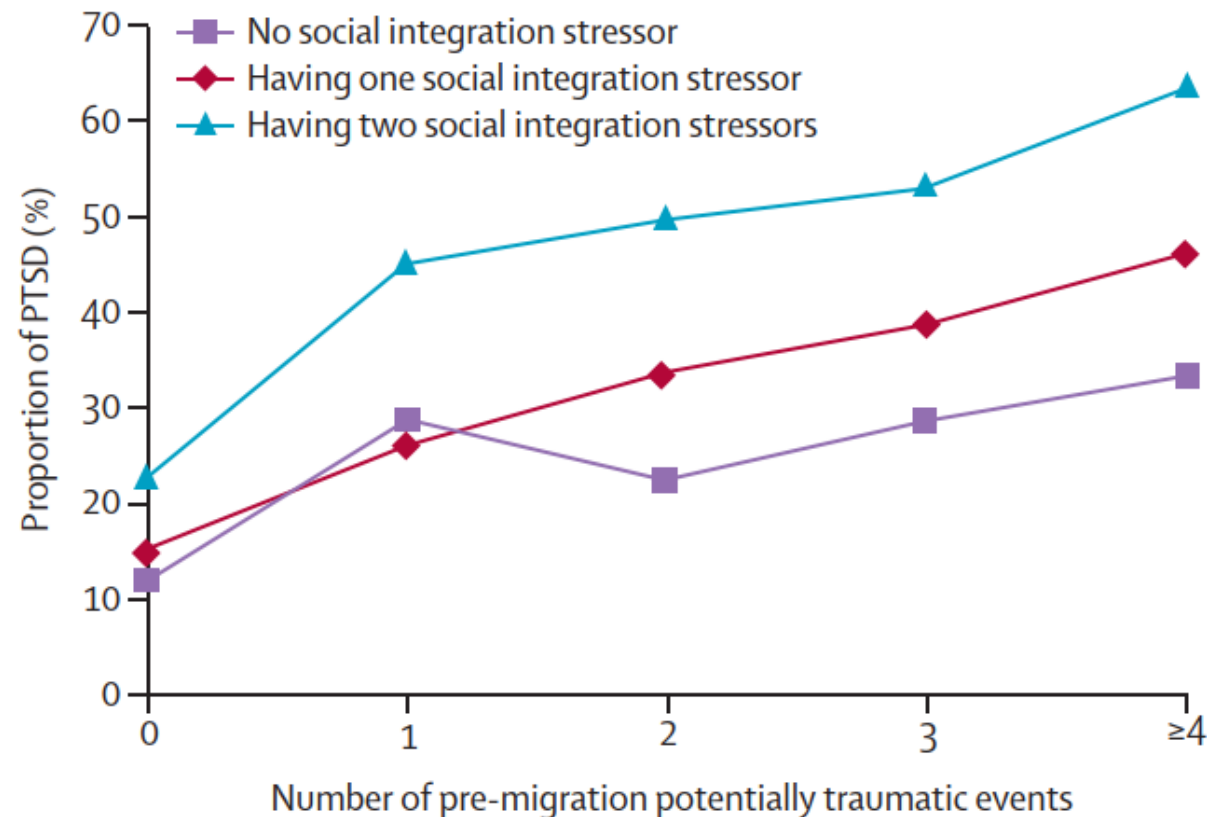
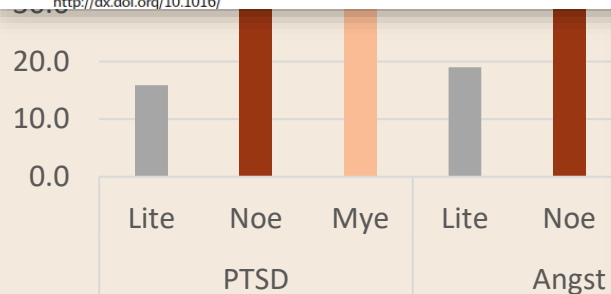
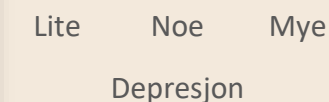
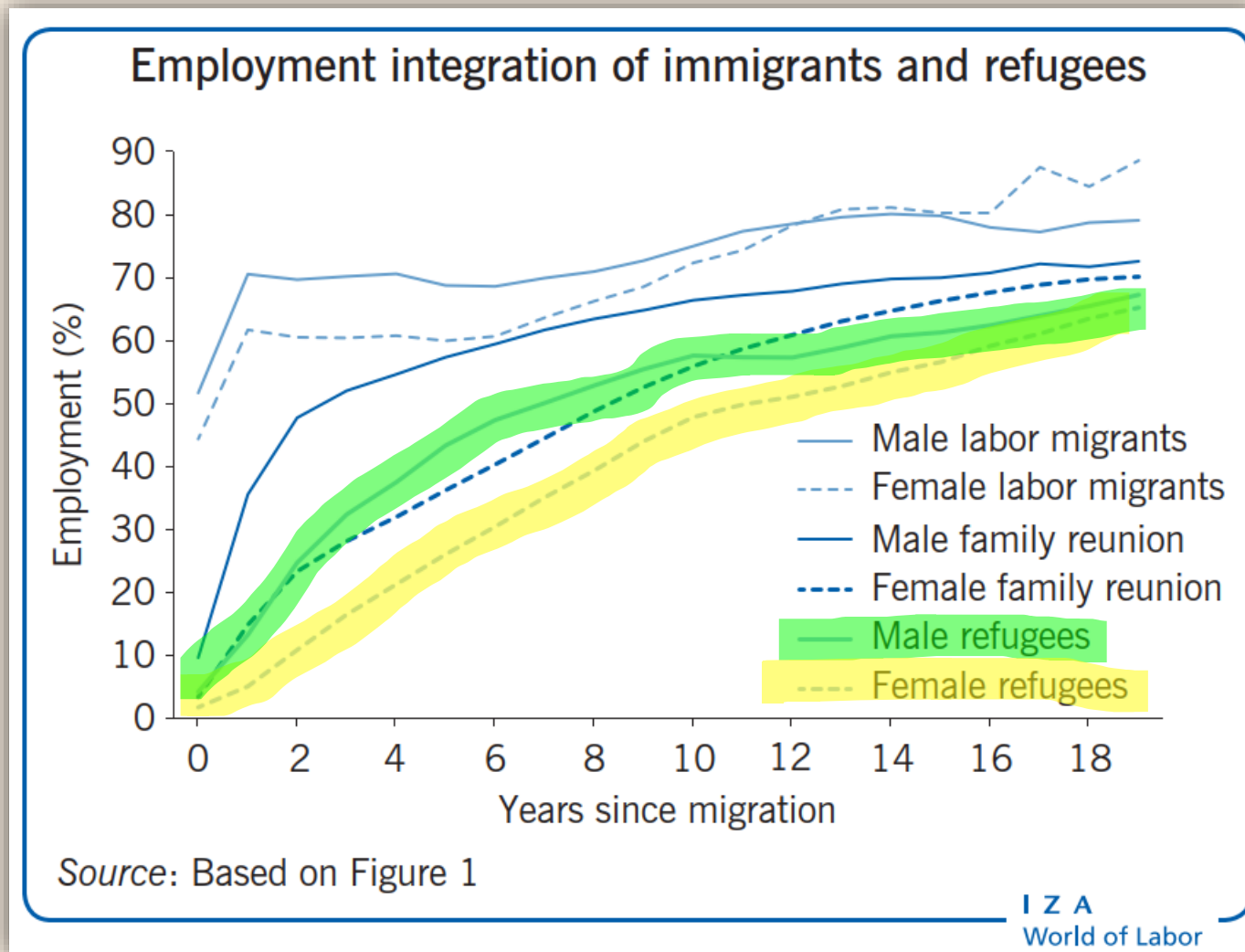

Figure 3: Moderation effect of social integration stressor on the association between pre-migration potentially traumatic events and PTSD of humanitarian migrants in the BNLA project, 2013-14

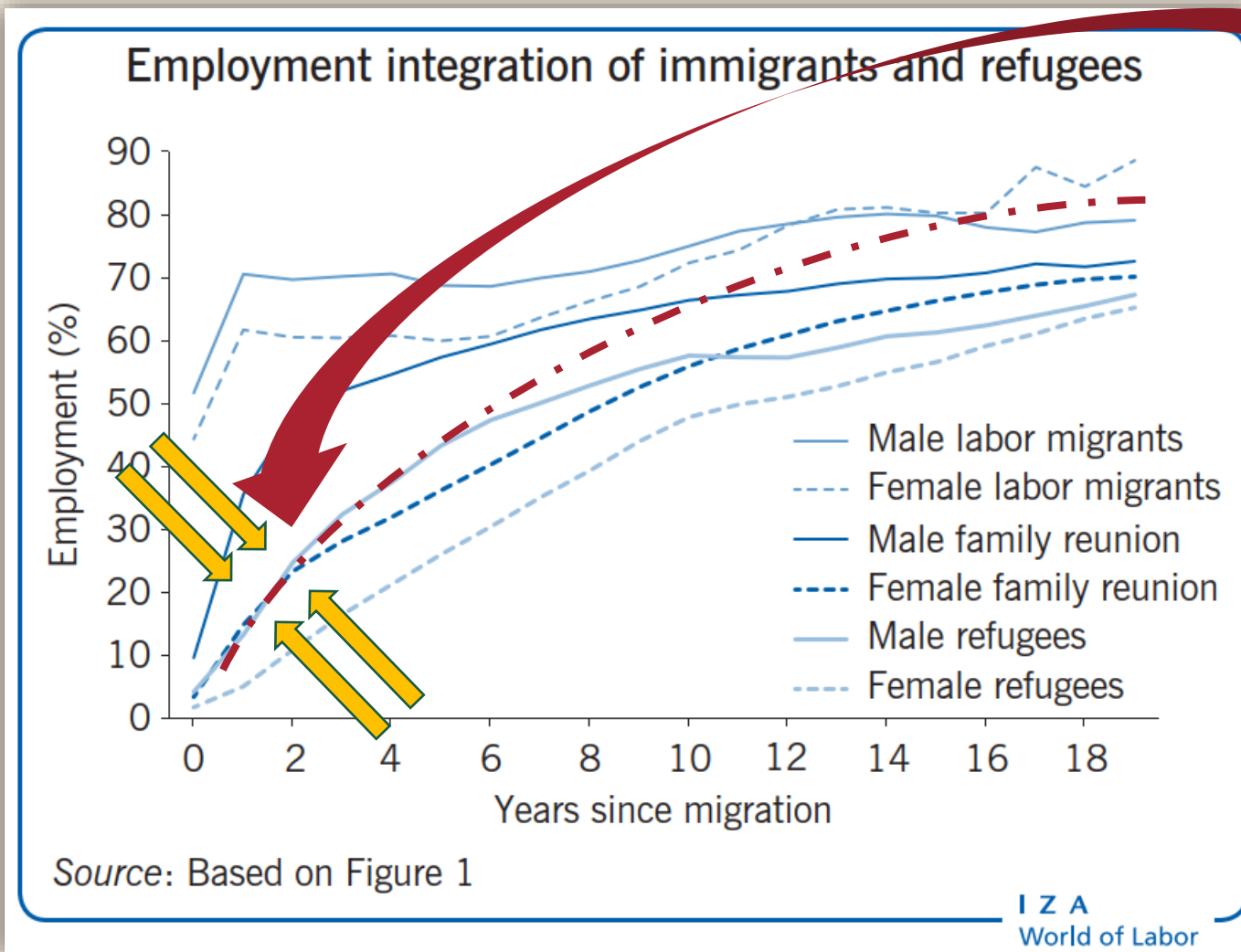
Unadjusted proportions are reported. PTSD=post-traumatic stress disorder.

Helse ↔ Arbeidsdeltakelse

Bevelander P, University of Malmö. Integrating refugees into labor markets. IZA World Labor. 2020. doi:10.15185/izawol.269

Psykisk uhelse

Employment integration of immigrants and refugees

Helseundersøkelse for asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente

IS-1022, skjema oppdatert i samarbeid med Folkehelseinstituttet
Kopi av skjemaet skal følge den enkelte

PERSONALIA

Etternavn Fornavn

Fødselsdato

Morsmål/annet

Adresse

Kontaktperson

Kartlegging av traumatiske erfaringer og psykiske symptomer

Denne delen av skjemaet skal ikke brukes for alle. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av opplysninger som er fremkommet om bakgrunns historie, migrasjonsprosess, tidligere belastninger og psykiske symptomer om det er nødvendig å gjøre en ytterligere kartlegging som nedenfor. Det er vesentlig å kartlegge pasientens aktuelle livssituasjon og tilgang til noen å snakke med om eventuelle plager.

Formålet er å fange opp tidligere traumatiske opplevelser som kan føre til psykiske symptomer med en risiko som tilsier at det er behov for rask helsehjelp, og sikre at den enkelte får god oppfølging. Det er frivillig å svare og en trenger ikke å gi detaljer hvis en ikke vil.

TRAUMATISKE ERFARINGER (Basert på Harvard Trauma Questionnaire og PTSS – 10)

	Ja	Nei
1. Har du vært utsatt for fysisk vold?	☐	☐
2. Har du vært vitne til tortur?	☐	☐
3. Har du vært utsatt for tortur?	☐	☐
4. Har du vært vitne til drap?	☐	☐
5. Har du vært tvunget atskilt fra familien?	☐	☐
6. Har du levd i dekning?	☐	☐
7. Har du opplevd krig?	☐	☐
8. Har du opplevd andre ekstreme påkjenninger?	☐	☐
9. Har du vært i livsfare?	☐	☐

Psykisk uhelse

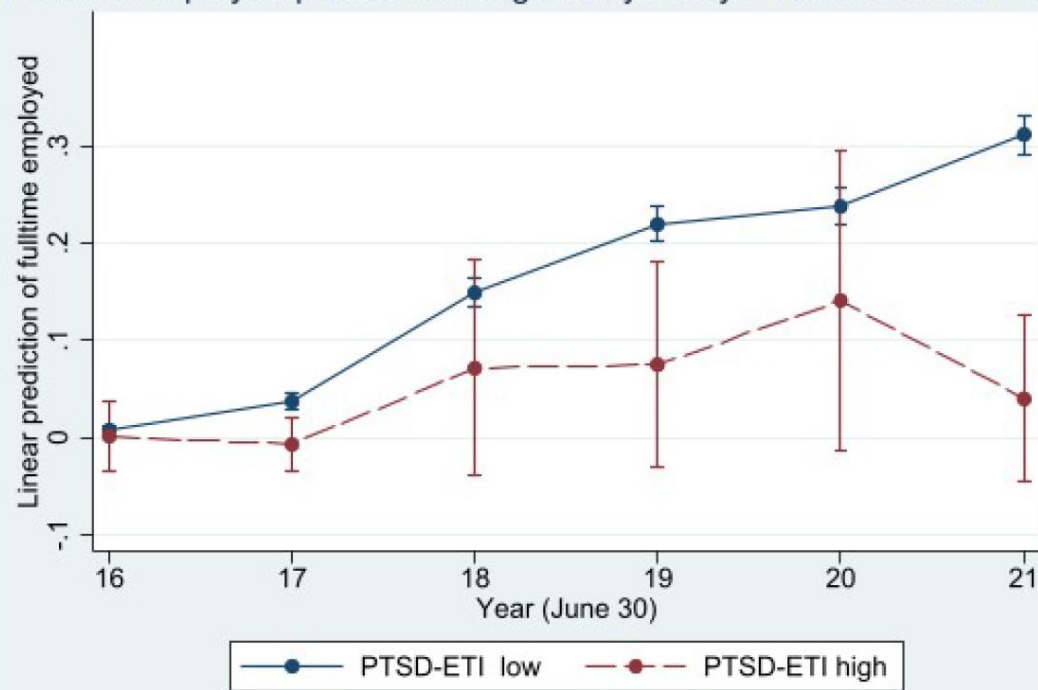

Article

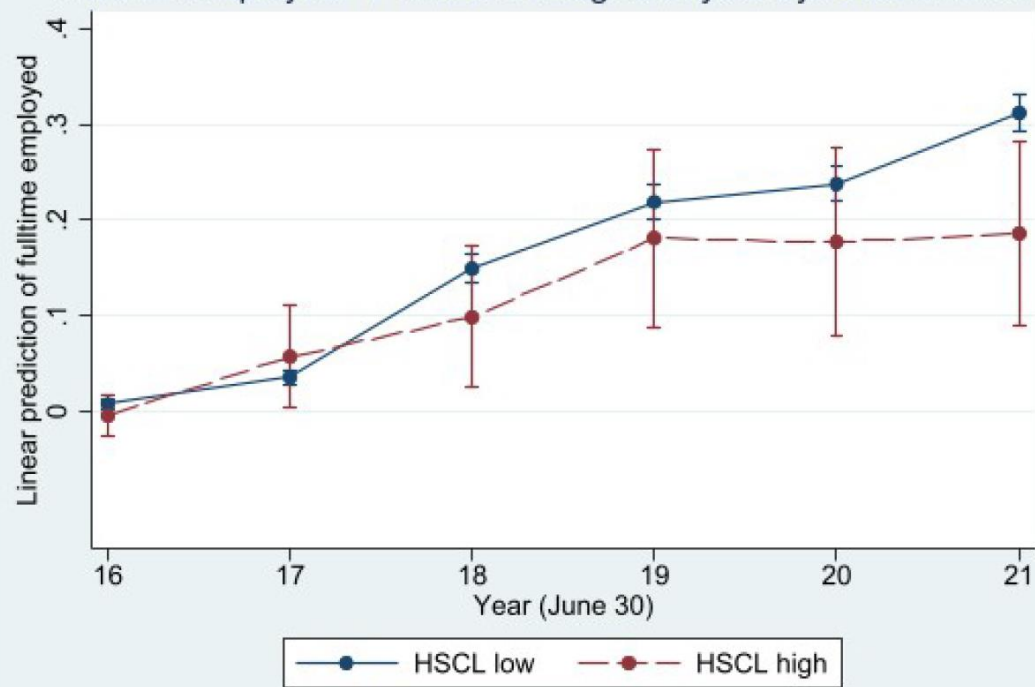
Effects of Posttraumatic Stress Disorder and Mental Disorders on the Labor Market Integration of Young Syrian Refugees

Hans Dietrich ^{1,*}, José Luis Álvaro Estramiana ^{2,†}, Alicia Garrido Luque ^{2,†} and Volker Reissner ^{3,†}

Fulltime employed predictive margins of year by PTSD with 95% CIs

Fulltime employed - Predictive margins of year by HSCL with 95%

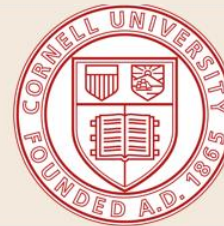
Health, education and labor market integration in refugees: a cross-country, longitudinal, mixed-method study (HEaL)

2025-2028

Forskningsrådet finansierar

UNSW
SYDNEY

Brukerinvolvering -_-

Health, education and labor market integration in refugees: a cross-country, longitudinal, mixed-method study (HEaL)

2025-2028

Forskningsrådet finansierer

Tre arbeidspakker (WPs)

- WP1: Mental uhelse under NIP ↔ arbeid/utdanning året etter**
- 2010-2019
 - helsetjenestebruk (registerdata, MHP) NIP periode
 - arbeidsdeltakelse/utdanningsdata fra SSB
 - demografiske forskjeller (mann/kvinne, landbakgrunn++)

Tre arbeidspakker (WPs)

WP2:

R-BMI kohorten; *N*=14,300: alle voksne flyktninger fra Syria som fikk opphold i Norge mellom 2015 og 2017

Inviterte deltakere til REFUGE-I studien, *n*=10,000: tilfeldig trukket fra R-BMI kohorten

REFUGE-I kohorten, *n*=902: av de 10,000 inviterte, var det 902 som valgte å delta

Helseundersøkelse for asylsøkere, flyktninger og familiejenforente

IS-1022, skjema oppdatert i samarbeid med Folkehelseinstituttet

Kopi av skjemaet skal følge den enkelte

PERSONALIA

Etternavn

Fødselsdato

Morsmål/ann

Adresse

Kontaktperson

Fornavn

Kartlegging av traumatiske erfaringer og psykiske symptomer

Denne delen av skjemaet skal ikke brukes for alle. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av opplysninger som er fremkommet om bakgrunns historie, migrasjonsprosess, tidligere belastninger og psykiske symptomer om det er nødvendig å gjøre en ytterligere kartlegging som nedenfor. Det er vesentlig å kartlegge pasientens aktuelle livssituasjon og tilgang til noen å snakke med om eventuelle plager. Formålet er å fange opp tidligere traumatiske opplevelser som kan føre til psykiske symptomer med en risiko som tilsier at det er behov for rask helsehjelp, og sikre at den enkelte får god oppfølging. Det er frivillig å svare og en trenger ikke å gi detaljer hvis en ikke vil.

TRAUMATISKE ERFARINGER (Basert på Harvard Trauma Questionnaire og PTSS – 10)

	Ja	Nei
1. Har du vært utsatt for fysisk vold?	☐	☐
2. Har du vært vitne til tortur?	☐	☐
3. Har du vært utsatt for tortur?	☐	☐
4. Har du vært vitne til drap?	☐	☐
5. Har du vært tvunget atskilt fra familien?	☐	☐
6. Har du levd i dekning?	☐	☐
7. Har du opplevd krig?	☐	☐
8. Har du opplevd andre ekstreme påkjenninger?	☐	☐
9. Har du vært i livsfare?	☐	☐

Traumatiske opplevelser

Mental helse/uhelse

Postmigratoriske stressorer

REFUGE-I survey

REFUGE-I kohort

Arbeid/sykefravær (SSB)

Bakgrunnsvariabler (SSB)

Kommunalt/nasjonalt pasientregister (KPR/NPR)

2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024

Tre arbeidspakker (WPs)

WP3: Dybdeintervju av syriske og ukrainske flyktningkvinner

- Barrierer for deltakelse i arbeidslivet
- Kobling helse/arbeid

...mulig samarbeid med Ukraina

Spørsmål/innspill (Elin -_-)

(tak for meg)

